نگاه

ضرورت اصلاح قانون احزاب جدید

سیدعلیرضا هندی

● با توجه به اینکه ریاست محترم خانه احزاب از تمامی احزاب کشور خواسته‌اند تا حزب خود را با قانون احزاب جدید تطبیق دهند، بنابراین مطالب ذیل به اطلاع می‌رسد:

یکی از مشخصات کشورهای مردم‌سالار (دموکرات) وجود احزاب و سازمان‌های مردم‌نهاد است. بر پایه اصل بیست‌وششم قانون اساسی، احزاب آزادند و هیچ کس را نمی‌توان از شرکت در آنها منع یا به شرکت در یکی از آنها مجبور کرد. در ماده ۴۳ منشور حقوق شهروندی نیز که با ابتکار و پیگیری رئیس‌جمهوری محترم تدوین شده و قرار است در دولت دوازدهم اجرا شود، حق تشکیل انجمن‌های سیاسی تصریح شده است.

متأسفانه در قانون جدید احزاب که در اواخر دوره نهم مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید، موارد متعدد خلاف قانون اساسی مشاهده می‌شود که به آنها توجه نشد.

از جمله موارد خلاف قانون اساسی بند ۱ ماده۴ قانون یادشده است. همان‌طورکه می‌دانید، طبق اصل بیست‌وسوم قانون اساسی، تفتیش عقاید ممنوع است و هیچ‌کس را نمی‌توان به صرف داشتن عقیده‌ای مورد تعرض و مؤاخذه قرار داد. در ماده ۲۵ منشور شهروندی نیز تصریح شده است که شهروندان از حق آزادی اندیشه برخوردارند، تفتیش عقاید ممنوع است و هیچ‌کس را نمی‌توان به صرف داشتن عقیده‌ای مورد تعرض و مؤاخذه قرار داد. بنابراین بند یک ماده ۴ این قانون خلاف قانون اساسی است و باید حذف شود. دیگر آنکه در تبصره ۳ ماده ۳ قانون احزاب جدید نوشته شده است تا زمانی که احزاب پروانه فعالیت نهایی را دریافت نکرده‌اند حق فعالیت حزبی ندارند درصورتی‌که، بنابر آنچه در بالا ذکر شد، احزاب به طور اصولی آزادند و برای فعالیت نیاز به پروانه ندارند. همچنین، در بند ب ماده ۵ قانون احزاب نوشته شده است که محکومان به جرایم ضد امنیت داخلی و خارجی از حق تأسیس یا عضویت در آن محرومند، درصورتی‌که جرم ضد امنیت داخلی و خارجی در قانون اساسی تعریف و مشخص نشده است.

امید است جناب آقای دکتر روحانی، رئیس‌جمهور محترم، با توجه به موارد مغایرت قانون احزاب با قانون اساسی، به شرح بالا و تعهد ایشان به پاسداری از قانون اساسی و برای رفع ممنوعیت از احزاب مستقل، دستور فرمایند قانون جدید احزاب در اولین فرصت ممکن مورد بررسی دقیق و منصفانه قرار گیرد و موارد خلاف قانون اساسی در آن از سوی مجلس شورای اسلامی اصلاح شود.

politics@sharghdaily.ir

یک کلمه از لاریجانی درباره ۱۴۰۰ نشنیده‌ام

ادامه از صفحه ۶

این جلسه به جمع‌بندی نرسید. جلسه بعدی در کمیسیون فرعی بودجه گذاشته شد. محور صحبت‌های آقای تابش این بود که گفت اولا دو نایب‌رئیس از ما باشد که گفتیم ما بحث نداریم. شیطنتی هم شد که اینها می‌خواهند مطهری را حذف کنند و در اینستاگرام پستی گذاشتم که آقای مطهری گزینه اول ماست.

گفته می‌شد آقای محمود واعظی لابی می‌کند و اسمی از شما برده نشد.

اصلا صحت نداشت.

شما به آقای واعظی نزدیک هستید و ممکن است آنچه را که واقعیت دارد، نگویید؛ چون همه دوستان گفتند.

اگر مطلبی را بدانم و نگویم، شرعا مسئول هستم و شما هم اگر تهمت بزنید، مسئول هستید. گفته شد دو نفر اهل سنت و یک نفر هم باید خانم باشد. تا اینجا شد پنج نفر و دو نفر دیگر از ما باشد که می‌شود هفت نفر. آقای لاریجانی هم که مشترک بود و می‌شد هشت نفر. آقای تابش گفت معاونت اجرائی مجلس (به‌جای آقای افراشته) هم برای ما که ما به توافق نرسیدیم. دوستان اصولگرا (ولایی‌ها) هم خیلی دنبال صحبت با ما بودند. گفتند با احتساب آقای لاریجانی، ۶-۶ می‌شویم که من جلسه را ترک کردم. نهایتا قرار شد هر فراکسیون لیست خودش را بدهد. بعد هم جلسه‌ای شامل آقایان عارف، لاریجانی، حاج‌بابایی و دوستان دیگر تشکیل شد و قرار بر این شد که همین ترکیب کنونی حفظ شود.

قرار شد نماینده خانم اضافه شود؟

اصلا این‌طور نبود. به جز دو نایب‌رئیس، قرار شد دوستان دکتر عارف، دو نایب‌رئیس معرفی کنند؛ از این طرف هم یک نفر نایب فراکسیون مستقلان معرفی کند و یک نفر هم فراکسیون ولایی؛ که این توافق آنجا انجام شد. بنابراین باقی موضوعات همه حاشیه است.

بحث خانم اولادقباد خواست فراکسیون امید بود و نه اصولگرایان.

اصلا چنین بحثی نبود.

چطور فراکسیون مستقلین برای حضور یک زن لابی نکرد؟

دکتر عارف، دکتر وکیلی و یکی از عزیزان دیگر از امید در آن جلسه حضور داشتند؛ بنده، آقایان جلالی و جعفرزاده از مستقلین بودیم، با آقایان حاج‌بابایی، قاضی‌زاده‌هاشمی و یک نفر دیگر از دوستان از ولایی‌ها، در آن جلسه با حضور دکتر لاریجانی بودیم. در آن مجموعه تصمیم بر ۳-۳-۳ شد و قرار شد برای نواب هم یک نفر مستقلین، یک نفر ولایی و دو نفر هم لیست امید معرفی کنند. آقای لاریجانی هم به‌عنوان رئیس مورد توافق همه بود و اصلا اسمی از خانم اولادقباد یا نفر دیگری نبود.

در فراکسیون مستقلین صحبتی نشد که خانمی باشد یا آقای لاریجانی صحبتی کند؟

مبنای ما در فراکسیون واقعا رأی‌گیری بود.

به‌هرحال کسی نگفت به حضور خانم‌ها اعتنا کنیم؟

در فراکسیون مستقلین افرادی کاندیدا شدند و همان‌ها که رأی آوردند، معرفی شدند.

گفته می‌شود شما هیئت‌مدیره یک‌سری شرکت‌های زیرمجموعه وزارت کار در دوره آقای احمدی‌نژاد و دوره‌ای از آقای روحانی بودید؛ درست است؟

هرگز در وزارت کار و شستا نبودم.

زمانی که نماینده بودید، هیچ کاری به‌صورت موازی انجام ندادید؟

عکس: فارس

در زمان نمایندگی‌ام عضو هیچ هیئت‌مدیره و مؤسسه‌ای نبودم. در فدراسیون کشتی هستم و نه جای دیگری.

بحث دیگری که مطرح می‌شود، ماجرای برادرتان است. در زمان رأی اعتمادها، شما در صحن جنب‌وجوش زیادی برای رأی‌آوردن آقای جهرمی داشتید که انکارشدنی نیست.

به آقای جهرمی معتقد هستم.

خیلی‌ها هم نقد دارند. برادر شما معاون وزیر شدند که باعث می‌شود در افکار عمومی ماجرای ژن خوب مطرح شود. چه صحبتی در این مورد دارید؟ نوابغ زیادی در ایران داریم که به جایی نمی‌رسند؛ چطور برادر شمایی که برای رأی‌آوری آقای جهرمی خیلی تلاش کردید، معاون همان وزیر شدند؟

با اینکه برادرم مدیرعامل پست شود، صددرصد مخالف بودم.

آقای لاهوتی هم گفتند نمی‌خواستم پسرم شهردار شود؛ ولی شد.

من مستنداتم را نشان دادم که مخالف بوده و هستم.

به برادر شما اصرار کردند؟

بیشترین تجربه را در هیئت‌مدیره پست، برادر من دارد. ایشان قائم‌مقام آن مجموعه هم بوده و این‌طور نبوده که یکباره مدیرعامل شود. پس ژن خوب هم مطرح نیست.

اما پدافند غیرعامل تا شرکت پست فاصله زیادی با هم دارند.

برادرم دکترای پدافند غیرعامل دارند.

در ایلنا ذکر کارشناسی ارشد پدافند غیرعامل شده بود.

نمی‌دانم کارشناسی‌اش چیست اما می‌دانم که دانشجوی رشته دکترا هستند.

برای اینکه برادرتان معاون وزیر شود، هیچ لابی‌ای نکرده‌اید؟

برای هیچ‌کدام از برادرهایم لابی نکرده‌ام.

پس چطور شما را به‌عنوان چهره لابی‌گر در مجلس می‌شناسند؟

این برداشت شماهاست.

اما در صحن خیلی جنب‌وجوش دارید و انرژی زیادی دارید. روز قبل از رأی اعتماد با نمایندگان خوزستان گعده‌ای کرده بودید و در اینستاگرام هم پست گذاشته بودید. حالا به‌هرحال از برادرتان نخواستید که این پست را قبول نکند؟

گفتم حسین جان حتما قبول نکن. ایشان گفتند من سرباز هستم، هر جا به من بگویند، می‌روم. برادر من ژن خوب نیست. پدر من کشاورز است و مادرم خانه‌دار است.

اما برادرشان نماینده مجلس است.

حداقل سه سال قبل از اینکه بهروز نعمتی نماینده مجلس باشد، حسین نعمتی هیئت‌مدیره پست بوده. ایشان ۱۱ سال سابقه مدیریت در آن مجموعه دارد. خواهش می‌کنم از دوستانتان پرس‌وجو کنید که این آقایی که گفته می‌شود یک‌شبه معاون وزیر شد، توانمندی دارد یا نه.

اما توانمندی تا معاونت وزیر شائبه ایجاد می‌کند.

اینکه بنده یک قدم مثبت در انتخاب ایشان برداشته باشم؛ ولله این کار را نکرده‌ام. اینکه مخالفت کرده باشم، ولله مخالفت کردم حتی با خودش و با وزیر.

با این روند که در مجلس اتفاق افتاده که مردم می‌شنوند پسر یا برادر فلانی کاره‌ای شده، به نظرتان به اعتماد مردم لطمه نمی‌زند؟

به‌هرحال شما به عنوان خبرنگاران و آینه تمام‌نما باید این مسائل را منعکس کنید.

خب، برادر شما چرا باید معاون وزیر شود؛ آن هم با کارشناسی ارشد پدافند غیرعامل.

حسین نعمتی اگر اخوی من نبود، واقعا جایگاه بالاتری داشت.

بالاتر از این یعنی وزیر می‌شدند؟

توانمندی‌اش بسیار بالاتر است.

شما جلوی این کار را گرفته‌اید؟

همیشه خودم و اسمم مانع رشد ایشان شده است.

روایت غریبی است.

اصلا غریب نیست. آقای کرباسیان وزیر اقتصاد است و آقای مهدی کرباسیان هم معاون وزیرند. جایگاه یکدیگر را اشغال نکرده‌اند. هر دویشان افراد توانمندی هستند.

افراد توانمند در جامعه ما فراوان است اما گویی پست‌های مدیریتی بناست بین تعدادی خواص بچرخد. بهتر نیست جا به بقیه هم برسد؟

خدا می‌داند که درباره برادرم این‌طور نبودم. برادر دیگرم در وزارت بازرگانی است.

ایشان قرار است چه سمتی بگیرند؟

هیچ سمتی نمی‌گیرد. کارمند است اما اگر برادر من نبود حتما مسئولیت داشت.

اگر مطلبی را بدانم و نگویم، شرعا مسئول هستم و شما هم اگر تهمت بزنید، مسئول هستید. گفته شد دو نفر اهل سنت و یک نفر هم باید خانم باشد. تا اینجا شد پنج نفر و دو نفر دیگر از ما باشد که می‌شود هفت نفر. آقای لاریجانی هم که مشترک بود و می‌شد هشت نفر. آقای تابش گفت معاونت اجرائی مجلس (به‌جای آقای افراشته) هم برای ما که ما به توافق نرسیدیم

نگاهتان نسبت به برادرانتان خیلی مثبت است.

پسر من در موضوع «آی‌تی» واقعا فرد توانمندی است اما هرگز این اجازه را به خودم ندادم او را به یکی از دوستان که جای خالی داشته باشد معرفی کنم. الان در مغازه‌ای کارهای آی‌تی انجام می‌دهد. عروس من لیسانسیه است اما شاغل نیست به خودم این اجازه را ندادم که برایش کاری انجام دهم. فاطمه دخترم هم همین‌طور. شماها گاهی بهتر است سوزن را به خودتان بزنید تا بیدار شوید.

سوزنی به خودمان بزنیم که پست و مقام نگیریم یا لابی نکنیم؟

این حرف‌ها از طرف شما خوب نیست. خودتان بهتر می‌دانید که لابی در مملکت ما معنی بدی می‌دهد.

روز رأی‌گیری آقای جهرمی شما ازجمله نمایندگانی بودید که در لابی برای ایشان سنگ‌تمام گذاشتید. این‌طور روایت شده که رأی چند نفر را به‌زور برگرداندید. واقعا چقدر به آقای جهرمی اعتقاد دارید که این میزان برای ایشان لابی می‌کنید؟

ایشان را مدیری توانمند می‌دانم.

با ایشان همکار بودید؟

سابقه همکاری نداشتیم. چون من در دوره قبل در کمیسیون صنایع بودم، ایشان معاونت زیرساخت بود و واقعا در کارهایش بابرنامه و خوش‌فکر است.

اینکه جوانی در این سن به سمت وزارت برسد خوب است، اما نقدهایی به پیشینه ایشان بود.

اینکه کسی در وزارت اطلاعات بوده یعنی پیشینه‌اش خوب نیست؟ مورد دیگر اینکه محال ممکن است کسی بتواند از نماینده‌ای یک رأی را به‌زور بگیرد.

اما وقتی گفت‌وگو کنید تحت تأثیر قرار می‌گیرند.

بله گفت‌وگو حتما انجام می‌شود.

آن روز با گفت‌وگو توانستید رأی چند نفر را جلب کنید؟

نمی‌دانم چند نفر اما گفت‌وگو حتما اثرگذار است اما اینکه بخواهیم به‌زور رأی کسی را برگردانیم این‌طور نیست.

اسم همین کار لابی نیست؟

لابی به معنای بد نه.

هرچه که شما نامش را می‌گذارید.

من می‌گویم گفت‌وگو، مذاکره که مثبت است.

آقای بیطرف هم خیلی مؤثر بود؟

ایشان نمی‌خواست وزیر شود.

شما در جلسه دفتر آقای تاجگردون بودید؟

بله.

چه اتفاقی افتاد؟

از آقای بیطرف در آن جلسه دعوت شد و بنا بود به ایشان کمک کنیم. آقای بیطرف چند موضوع را مطرح کردند؛ اول اینکه می‌گفت از من خواسته‌اند و من باید با همسرم و دکترم مشورت کنم. من به ایشان گفتم اگر می‌خواهید رأی بیاورید با نمایندگان صحبت کنید. بالاخره بحث آب در خوزستان و کهگیلویه‌وبویراحمد و چهارمحال و بختیاری وجود داشت و همه اینها دست‌به‌دست هم داد و اینکه آقای بیطرف نیامده بود وزیر شود. در آن جلسه گفتم اگر با این تفکر می‌خواهید وزیر شوید حتما رأی نمی‌آورید.

برای آقای بیطرف سعی نکردید رأی جمع کنید؟

گفتم حاضرم آقای بیطرف به استادیوم آزادی بیاید، همه چراغ‌ها را هم روشن کنیم و در حضور همه با هم مناظره کنیم که بگویم من چه خدمتی به آقای بیطرف کردم.

ادامه در صفحه ۱۵

روزنه

محمدرضا عارف:

سال ۹۸ باید پاسخ‌گو باشیم

● محمدرضا عارف، رئیس شورای عالی اصلاح‌طلبان، در گفت‌وگوی مفصلی که با سایت خبرآنلاین داشته، درباره نحوه بستن فهرست شوراها، ارتباط اصلاح‌طلبان با مقام معظم رهبری و کمیته رفع حصر توضیحاتی داده که اهم آن در پی می‌آید:

● خود من علاقه داشتم ۱۰-۱۲ نفر در این فهرست (شوراها) باشند که افرادی موجه و کاردان بودند و بعضا در شورای قبل هم حضور داشتند؛ اما در رأی‌گیری نهایی هیچ‌کدام بالا نیامدند. من هم به نظر دوستان تمکین کردم.

● وقتی ما به ۱۵۰ نفر رسیدیم، افراد با نظر خودشان در کمیته‌های تعیین‌شده قرار گرفتند. در این بین، برخی چند کمیته را انتخاب کرده بودند و برخی اصلا هیچ کمیته‌ای را ننوشته بودند. در نهایت برای برقراری تعادل در کمیته‌ها، با نظر خود آنها جابه‌جایی‌هایی صورت گرفت که به نظرم طبیعی بود. من نمی‌گویم این روش بدون نقص است، قطعا نقص‌هایی وجود دارد که باید اصلاح شود. شاید اصلا بد نباشد برگردیم به همان شیوه‌ای که دو، سه نفر می‌نشستند و برای کل اصلاحات تصمیم می‌گرفتند و دیگر این فضاها هم به وجود نمی‌آمد (با خنده)؛ البته این را به طنز گفتم.

● البته هروقت فردی پیدا شود که ریاست شورای عالی اصلاح‌طلبان را بر عهده بگیرد، من دعاگوی او خواهم بود.

● جالب است بدانید در ارزیابی عملکرد شورای عالی از تمام نخبگان و احزاب در تهران و شهرستان‌ها نظرسنجی کردیم که آیا به احزاب سهم بدهیم یا خیر؟ اکثریت گفتند خیر!

● یعنی درحال‌حاضر شورای عالی به صورت مستمر در حال فعالیت است. ازاین‌رو اعضای شوراهای شهر باید در قبال عملکردشان به شورای عالی پاسخ‌گو باشند.

● نگاهی که این‌بار به وجود آمد، این بود که شورای عالی پایدار بماند تا زمانی که به احزاب فراگیر و تشکیلاتی پاسخ‌گو برسیم؛ البته ما امروز این پاسخ‌گویی را برای شورای عالی فرض می‌دانیم و به مطالبات مردم پاسخ‌گو خواهیم بود. به‌تازگی نیز شورایی را از هیئت‌رئیسه فراکسیون امید، هیئت‌رئیسه شورای عالی سیاست‌گذاری و شورای شهر در کلان‌شهرها تشکیل دادیم تا بتوانیم پاسخ‌گوی مردم باشیم. در سال ۹۸ ما باید در مقابل رفتارمان و عملکردمان در مجلس و شورای شهر پاسخ‌گوی مردم باشیم.

● شورای عالی باید بپذیرد که در ائتلاف ۹۴ بعضا اشتباه کرده است و سازوکار ائتلاف را باید دقیق رعایت می‌کرد. درحال‌حاضر یا باید توجیه کنیم که چرا برخی افراد را در لیست قرار دادیم که در همان هفته‌های اول رودرروی ما قرار گرفتند! یا باید به این انتقاد پاسخ بدهیم؛ اما زمان آن چه زمانی است، هنوز مشخص نیست. ما شعار اخلاق و عقلانیت را در دهه ۹۰ مدنظر قرار دادیم؛ بنابراین بر اساس این شعار باید از اقداماتی که حاشیه‌آفرین هستند، پرهیز کنیم؛ چراکه گام‌های بعدی برای ما بسیار اهمیت دارد به‌ویژه انتخابات سال ۹۸.

● همیشه رابطه اصلاحات با رهبری خوب بوده؛ این جریان، نظام و قانون اساسی را قبول دارد و سهم بالایی در همه رویدادها و دستاوردهای نظام داشته است. همواره خطوط قرمز نظام از سوی گفتمان اصلاحات تأکید شده است. ما هیچ‌گاه مشکلی با ارکان نظام نداشتیم و ارتباط نزدیک و خوبی با ارکان نظام داریم.

جدول ۲۹۸۹ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- دوری و هجران- گوشه‌ای در آواز بیات‌ترک ۲- عاجز و درمانده- برهان- استخوان پاشنه پا ۳- کدخدا - واحدی برای اندازه‌گیری طول- گوی شیشه‌ای ۴- فاعل- نیلگون- کتاب ابن‌بابویه ۵- از شاخه‌های مهندسی- لاشخور- از صفات خداوند ۶- ویتامین انعقاد خون- روشن و درخشنده- سختی‌دادن به جسم برای تزکیه روح ۷- خش تصویر ویدئویی- حلقه فلزی یا پلاستیکی جهت توزیع بار پیچ‌ومهره- محرمانه ۸- بدون همسربودن- نامی پسرانه - هر بخش یک مجموعه ۹- کماندار ایرانی- نوعی گیوه- درد صدادار ۱۰- برتری- امیدوار و با نشاط- حرف ربط ۱۱- سوسن زرد- بیهوده- از معجزات حضرت موسی(ع) ۱۲- جنین- رهسپار- بی‌خوابی ۱۳- اهرم زیر پایی- اهل‌سنت‌بودن- کوهی مشرف به سنندج ۱۴- گودال- انقباض شدید عضلات- کشتار دسته‌جمعی ۱۵ - فیلمی به کارگردانی وحید موساییان با بازی رضا کیانیان (در حال اکران)- محکم‌کننده پیچ.

عمودی:

۱- از آتش افروزان- موزیسین ژاپنی و خالق قطعه معروف جاده ابریشم- برنج پخته ۲- هدایت‌کننده- نویسنده و ادیب فقید لبنانی ۳- پیروان- تراوش‌کردن- خودروی باربری کوچک ۴- نیروها- اسمی که بر یک چیز دلالت می‌کند- اثر تربیتی ژان ژاک روسو ۵- پایتخت ترکیه- تفریق- دمای غیرطبیعی بدن ۶- رنج بی‌پایان!- پایتخت بلژیک- انتشاریافته ۷-گوشواره- صادق و صمیمی- پوسته زمین را می‌سازد ۸- آهن- قسمت‌های آغازین هر چیز- دل‌آزردگی ۹-نوعی آچار سرکج- بیشه- ضرر ۱۰- سخن گستاخانه- ترد و ظریف- شهر مدفن پروین اعتصامی ۱۱- خاندان- تکراری- هنر پنجم ۱۲- پیروی‌کردن- خداوندی- نوعی قایق چوبی ۱۳- پروانه وکالت دارد- همسر فرعون- ضرر و زیان بزرگ ۱۴- لقب و عنوانی برای پادشاهان- از مناصب بالای سفارتخانه ۱۵- دانه گیاه- غذایی از بادمجان- گوشت خردشده و تفت‌داده‌شده.

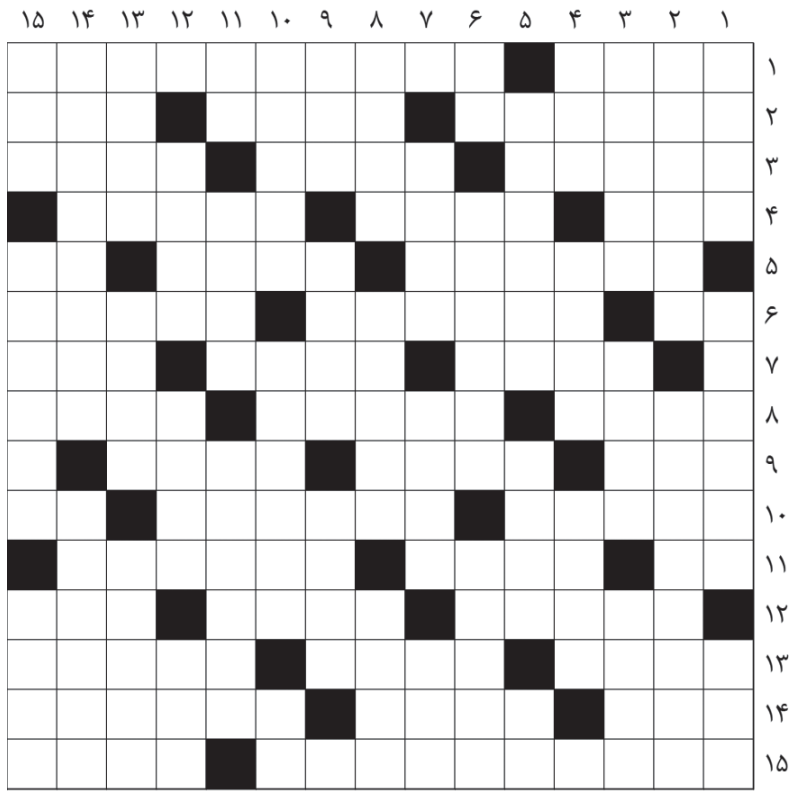

حل سودوکو سخت

۳	۲	۷	۹	۵	۶	۱	۴	۸
۶	۴	۵	۱	۸	۷	۹	۳	۲
۱	۸	۹	۲	۴	۳	۶	۵	۷
۲	۶	۸	۷	۹	۵	۴	۱	۳
۵	۷	۳	۴	۶	۱	۲	۸	۹
۹	۱	۴	۳	۲	۸	۷	۶	۵
۸	۹	۶	۵	۷	۴	۳	۲	۱
۷	۵	۱	۶	۳	۲	۸	۹	۴
۴	۳	۲	۸	۱	۹	۵	۷	۶

حل سودوکو ۱۹۸۴

۱	۲	۴	۳	۸	۶	۵	۷	۹
۵	۸	۷	۹	۲	۱	۴	۳	۶
۳	۹	۶	۵	۴	۷	۸	۲	۱
۷	۴	۵	۸	۹	۳	۱	۶	۲
۲	۶	۹	۱	۷	۵	۳	۴	۸
۸	۱	۳	۴	۶	۲	۷	۹	۵
۶	۵	۲	۷	۳	۸	۹	۱	۴
۹	۳	۱	۶	۵	۴	۲	۸	۷
۴	۷	۸	۲	۱	۹	۶	۵	۳

جدول ۲۹۸۸

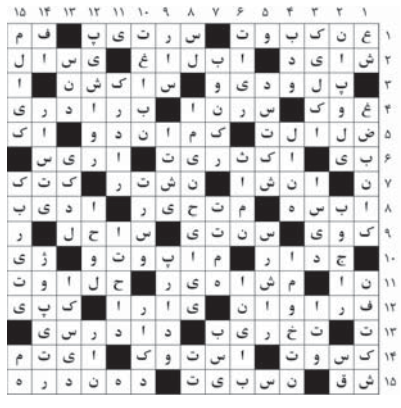

سودوکو سخت ۱۹۸۵

۱	۲			۴	۸			
		۷			۵		۴	
۴			۶		۲			۸
۵				۱	۷	۹		
		۴	۳				۶	
۹		۲		۵				
				۷		۶		۳
		۱	۵					
			۲	۸			۹	

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو ۱۹۸۵

				۸				۲
	۳	۱			۵	۹	۸	
	۷		۴	۹	۱		۳	
			۵	۴			۹	
				۶		۷	۲	
		۶		۳		۵		
		۲	۶		۸	۴		
۱				۵				۹
	۶						۱	

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.